गताविति धातोः शानच्प्रत्ययेन शपो लुक् । दृष्टान्तमाह वत्सं न नकार इवार्थः स्वसरेषु स्वेनैवात्मनैव सरन्ति प्रसरन्ति किरणा येषु ते स्वसरा दिवसाः तेषु यथा धेनवो नवप्रसूता गावो वत्सं नुवन्ति स्तुवन्ति शब्दैराह्वयन्तीत्यर्थः । तद्वयमिन्द्रं स्तुमः ॥११॥

यद्वाहिष्ठं तदग्नये बृहदर्च विभावसो ।
महिषीव त्वदृयिस्त्वद्वाजा उदीरते ॥१२॥

अग्निदेवत्यानुष्टुब्वसूयुदृष्टा । हे उद्गातः अग्नये अग्न्यर्थं तत् बृहत्साम अर्च गाय बृहत्साम्नो गानं कुरु तत्किम् यत् वाहिष्ठम् वाहयति प्रापयति इष्टमिति वाहयितृ वहेर्ण्यन्तात्तृच् अत्यन्तं वाहयितृ वाहिष्ठम् अतिशायने तमबिष्ठनाविति [पा° ५.३.५५.] अनुवृत्तौ तुश्छन्दसीति [पा° ५.३.५९.] इष्ठनि परे तुरिष्ठेमेयःस्विति [पा° ५.४.१५४.] च तृचो लोपे वाहिष्ठमिति रूपम् । किं च सामगानेन प्रत्यक्षमग्निं ब्रूहि किम् हे विभावसो विभा कान्तिरेव वसु धनं यस्य स विभावसुः हे अग्ने रयिः धनं वाजा अन्नानि च त्वत् त्वत्तः सकाशात् उदीरते उद्गच्छन्ति ईर गतौ कम्पे च लट् शपो लुक् अदभ्यस्तात् [पा° ७.१.४.] । तत्र दृष्टान्तः महिषीव यथा महिषी प्रथमपरिणीता स्त्री गृहात् भोगार्थं पतिं प्रति उदीर्ते उद्गच्छति । एकं त्वत्पदं पादपूरणम् रयिः त्वदुदीर्ते इति वा ॥१२॥

एह्यू षु ब्रवाणि तेऽग्नेऽइत्थेतरा गिरः । एभिर्वर्धासऽइन्दुभिः ॥१३॥

अग्निदेवत्या गायत्री भरद्वाजदृष्टा हे अग्ने त्वमिहि आगच्छ उ पादपूरणः सुञि चेति (7.) संहितायामुकारस्य दीर्घः । इत्था इत्थमनेन प्रकारेण न (8.) इतराः अन्याः गिरो वाणीः स्तुतिलक्षणाः ते तव सु ब्रवाणि सुतरां वदानि ब्रूञो लोट् । किं च एभिरिन्दुभिः सोमैः वर्धासि वर्धस्व लेटोऽडाटौ ॥१३॥

ऋतवस्ते यज्ञं वितन्वन्तु मासा रक्षन्तु ते हविः ।
संवत्सरस्ते यज्ञं दधातु नः प्रजां च परिपातु नः ॥१४॥

अग्निदेवत्या बृहती १.८.११.८. वर्णपादा विषमपादा नवकाष्ठकैकादशाष्टि-